

prima instanță, Judecătoria Bălți
judecător: V. Pădurari
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți
judecători: Iu. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevschi

dosarul nr. 2r-1067/2016
2r-5/2017

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Valentina Clevadî

Judecătorii

Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de Oleg Egorov,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeri Covalciuc împotriva lui Oleg Egorov, Galinei Egorov și Antoninei Benderscaia, intervenienți accesorii notarul public Nina Frecăuțanu și notarul public Aliona Agachi cu privire la constatarea nulității actului juridic,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2016, prin care s-a admis parțial cererea lui Oleg Egorov de scutire de la achitarea taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, cu acordarea termenului pentru achitarea taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La 06 septembrie 2013 Valeri Covalciuc s-a adresat cu cerere în instanța de judecată împotriva lui Oleg Egorov, Galinei Egorov și Antoninei Benderscaia, intervenienți accesorii notarul public Nina Frecăuțanu și notarul public Aliona Agachi, solicitând recunoașterea nulității Certificatului de moștenitor legal din 24 februarie 2005 pe numele pârâtei Antonina Benderscaia, recunoașterea nulității contractului de donație din 14 martie 2005, încheiat între Antonina Benderscaia și Galina Egorov, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 12 aprilie 2003, încheiat între Oleg Egorov și Galina Egorov, recunoașterea nulității contractului privind desemnarea cotelor-părți din cadrul proprietății comune în devălmășie referitor la bunurile imobile și schimbul acestora, încheiat la 12 aprilie 2013 între Oleg Egorov și Galina Egorov, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 16 mai 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată a lui Valeri Covalciuc.

S-a recunoscut nul certificatul de moștenitor legal din 24 februarie 2005, eliberat pe numele Antoninei Benderscaia după decesul Anei Covalciuc, de notarul public Nina Frecăuțanu și înregistrat cu nr. 391.

S-a recunoscut nul contractul de donație a bunului imobil amplasat în mun. Bălți, str. Dobroliubova nr. 11 din 14 martie 2005, încheiat între Antonina Benderscaia și Galina Egorov, autentificat de notarul public Nina Frecăuțanu.

S-a recunoscut nul contractul de determinare a cotelor părți din cadrul proprietății comune în devălmășie din 12 aprilie 2013, încheiat între Oleg Egorov și Galina Egorov, autentificat de notarul public Aliona Agachi și înregistrat cu nr. 4005.

S-a recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare din 12 aprilie 2013, încheiat între Oleg Egorov și Galina Egorov, autentificat de notarul public Aliona Agachi și înregistrat cu nr. 4001.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 15 iunie 2016 avocatul Gabriela Șoronga, în interesele lui Oleg Egorov a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi decizii, prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

Apelul a fost depus la oficiul poștal, dar înregistrat în instanță la 17 iunie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 iulie 2016 s-a restituit cererea de apel declarată de avocatul Gabriela Șoronga, în interesele lui Oleg Egorov împotriva hotărârii Judecătoria Bălți din 16 mai 2016 ca fiind tardivă.

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 11 august 2016, prin intermediul oficiului poștal, reprezentantul lui Oleg Egorov, avocatul Gabriela Șoronga a declarat recurs, solicitând casarea încheierii cu restituirea pricinii în instanța de apel pentru judecarea cererii de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016 s-a admis recursul declarat de reprezentantul lui Oleg Egorov, avocatul Gabriela Șoronga. S-a casat încheierea Curții de Apel Bălți din 26 iulie 2016, cu remiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2016 s-a admis parțial cererea privind scutirea de la plata taxei de stat a avocatului Gabriela Șoronga, în interesele lui Oleg Egorov.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Oleg Egorov.

S-a acordat apelantului Oleg Egorov un termen de până la 24 noiembrie 2016, ora 09:00 pentru achitarea taxei de stat în mărime de 2 000 lei.

S-a explicat lui Oleg Egorov că dacă nu va lichida neajunsurile menționate și nu va achita taxa de stat în termenul fixat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate înscrisurile anexate va fi restituită.

La 21 noiembrie 2016, Oleg Egorov a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu dispunerea scutirii integrale de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține recurentul că, instanța de apel neîntemeiat i-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, dispunând scutirea parțială cu obligarea achitării taxei de stat în sumă de 2 000 lei, deoarece această sumă depășește cu mult suma taxei de stat care urma a fi încasată.

A mai indicat că, încheierea contestată este una nemotivată, deoarece din motivarea acesteia nu este clar din ce sumă a fost calculată taxa de stat, și care este valoarea taxei de stat de la care reclamantul a fost scutit.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Examinând înscrisurile anexate la dosar, Colegiul reține că încheierea instanței de apel, recurată de Oleg Egorov, este emisă la 27 octombrie 2016, și înmănată recurentului la 07 noiembrie 2016 (f.d. 15, Vol. II), astfel Colegiul consideră că recursul din 21 noiembrie 2016 este declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, pentru examinarea cererii de scutire din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum rezultă din materialele dosarului, la 06 septembrie 2013 Valeri Covalciuc s-a adresat cu cerere în instanța de judecată împotriva lui Oleg Egorov, Galinei Egorov și Antoninei Benderscaia, intervenienți accesorii notarul public Nina Frecăuțanu și notarul public Aliona Agachi, solicitând recunoașterea nulității Certificatului de moștenitor legal din 24 februarie 2005 pe numele pârâtei Antonina Benderscaia, recunoașterea nulității contractului de donație din 14 martie 2005, încheiat între Antonina Benderscaia și Galina Egorov, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 12 aprilie 2003, încheiat între Oleg Egorov și Galina Egorov, recunoașterea nulității contractului privind desemnarea cotelor-părți din cadrul proprietății comune în devălmășie referitor la bunurile imobile și schimbul acestora, încheiat la 12 aprilie 2013 între Oleg Egorov și Galina Egorov, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 16 mai 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată a lui Valeri Covalciuc.

S-a recunoscut nul certificatul de moștenitor legal din 24 februarie 2005, eliberat pe numele Antoninei Benderscaia după decesul Anei Covalciuc, de notarul public Nina Frecăuțanu și înregistrat cu nr. 391.

S-a recunoscut nul contractul de donație a bunului imobil amplasat în mun. Bălți, str. Dobroliubova nr. 11 din 14 martie 2005, încheiat între Antonina Benderscaia și Galina Egorov, autentificat de notarul public Nina Frecăuțanu.

S-a recunoscut nul contractul de determinare a cotelor părți din cadrul proprietății comune în devălmășie din 12 aprilie 2013, încheiat între Oleg Egorov și Galina Egorov, autentificat de notarul public Aliona Agachi și înregistrat cu nr. 4005.

S-a recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare din 12 aprilie 2013, încheiat între Oleg Egorov și Galina Egorov, autentificat de notarul public Aliona Agachi și înregistrat cu nr. 4001.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 15 iunie 2016 avocatul Gabriela Șoronga, în interesele lui Oleg Egorov a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi decizii, prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

Apelul a fost depus la oficiul poștal, dar înregistrat în instanță la 17 iunie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 iulie 2016 s-a restituit cererea de apel declarată de avocatul Gabriela Șoronga, în interesele lui Oleg Egorov împotriva hotărârii Judecătorei Bălți din 16 mai 2016 ca fiind tardivă.

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 11 august 2016, prin intermediul oficiului poștal, reprezentantul lui Oleg Egorov, avocatul Gabriela Șoronga a declarat recurs, solicitând casarea încheierii cu restituirea pricinii în instanța de apel pentru judecarea cererii de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016 s-a admis recursul declarat de reprezentantul lui Oleg Egorov, avocatul Gabriela Șoronga. S-a casat încheierea Curții de Apel Bălți din 26 iulie 2016, cu remiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2016 s-a admis parțial cererea privind scutirea de la plata taxei de stat a avocatului Gabriela Șoronga, în interesele lui Oleg Egorov.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Oleg Egorov.

S-a acordat apelantului Oleg Egorov un termen de până la 24 noiembrie 2016, ora 09:00 pentru achitarea taxei de stat în mărime de 2 000 lei.

S-a explicat lui Oleg Egorov că dacă nu va lichida neajunsurile menționate și nu va achita taxa de stat în termenul fixat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate înscrisurile anexate va fi restituită.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, după cum rezultă din încheierea contestată, ca temei de a nu da curs cererii de apel depusă de Oleg Egorov a servit faptul neprezentării dovezii de achitare a taxei de stat, în termenul stabilit de instanța de apel.

Totodată, din materialele cauzei și recursul declarat de Oleg Egorov, se atestă că recurentul la 17 iunie 2016 înaintând cererea de apel, a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat la înaintarea apelului.

Însă, instanța de apel la pronunțarea încheierii din 27 octombrie 2016, dispunând admiterea parțială a cererii de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului, a obligat recurentul la achitarea taxei de stat în sumă de 2 000 lei.

Aici, instanța de recurs consideră necesar a menționa că, instanța de apel la pronunțarea încheierii recurate, nu și-a motivat soluția, în motivarea încheierii nu a indicat care este suma taxei de stat care urmează a fi achitată la înaintarea cererii de apel și nici de care parte a sumei a fost scutit recurentul.

Mai mult ca atât, materialele cauzei atestă că, valoarea bunului imobil la momentul perfectării contractului de donație a fost de 46 604 lei, iar la materialele cauzei alte date cu privire la valoarea bunului nu se regăsesc, astfel nefiind clară modalitatea de calcul a taxei de stat efectuată de către instanța de apel.

Astfel, Colegiul civil reține că, instanța de apel eronat nu a dat curs cererii de apel, obligând recurentul la achitarea taxei de stat în sumă de 2 000 lei, necățind la faptul că la înaintarea acțiunii Valeri Covalciuc a achitat taxa de stat în sumă de doar 100 lei, în rest fiind scutit de instanță.

Prin urmare, argumentele invocate de Oleg Egorov se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate.

Mai mult, Colegiul consideră necesar a reține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că mărimea taxei trebuie apreciată în lumina circumstanțelor particulare ale unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului în faza procedurii, când restricția în cauză este impusă, cum ar fi - mărimea salariului, pensiei, obligația de întreținere a copiilor etc. (cazul Clionov contra Moldovei nr. 13229/04; cazul Tudor-Comerț contra Moldovei nr. 27888/04; cazul Teltronic-CATV contra Poloniei nr. 48140/99).

Reieșind din premisele principiului egalității armelor, apelantul la rândul său, la depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, beneficiază de dreptul de a solicita scutirea de la plata taxei de stat. Or, în conformitate cu art. 26

al. (4) CPC, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca întemeiat recursul înaintat de Oleg Egorov și necesar a casa încheierea instanței de apel, cu restituirea pricinii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Oleg Egorov.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeri Covalciuc împotriva lui Oleg Egorov, Galinei Egorov și Antoninei Benderscaia, intervenienți accesorii notarul public Nina Frecăuțanu și notarul public Aliona Agachi cu privire la constatarea nulității actului juridic, cu restituirea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Bălți, de la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valentina Clevadi

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat